

VASTUULLINEN VOIMISTELU

Voimisteluliiton vastuullisuusohjelma

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 28.10.2024

SUOMEN
VOIMISTELULIITTO

SISÄLLYS

1	Johdanto	1
2	Missä nyt mennään? <ul style="list-style-type: none">• Keskeisimmät onnistumiset kaudella 2022–2024• Tilaa jäi myös kehittymiselle• Aikaisempia vastuullisuustoimia	2
3	Ihmiset ja yhteisö <ul style="list-style-type: none">• Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo• Turvallinen toimintaympäristö	5
4	Ilmasto ja ympäristö <ul style="list-style-type: none">• Ympäristö ja ilmasto	9
5	Hyvä hallintotapa <ul style="list-style-type: none">• Hyvä hallinto• Reilu kilpailu	11
6	Vastuullisuuden huoneentaulu	15
7	Arviointi ja seuranta <ul style="list-style-type: none">• Mittarit	16

JOHDANTO

VASTUULLISUUS ON MEIDÄN YHTEINEN ASIA

Suomessa urheilun vastuullisuustyötä ohjaa liikunnan ja urheilun yhteinen vastuullisuusohjelma, jonka työstämisprosessissa Voimisteluliitto on ollut mukana alusta alkaen. Voimisteluliitto on sitoutunut liikunta- ja urheiluyhteisön vastuullisuusohjelmaan sekä Reilun pelin periaatteisiin.

Lisäksi Voimisteluliiton kaikkea toimintaa ohjaavat Voimistelun eettiset periaatteet, voimistelun arvot sekä tässä esiteltävä Voimistelun vastuullisuusohjelma. Edellytämme kaikkia voimistelutoimijoita sitoutumaan näihin edellä mainittuihin kokonaisuuksiin sekä Lasten voimistelun linjaukseen, Turvallisesti voimistelussa -ohjeeseen, Antidopingohjelmaan ja Kilpailumanipulaation torjuntaohjelmaan.

Lasten voimistelun linjaus

Turvallisesti voimistelussa

Antidoping-ohjelma

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

Halu toimia ja kehittää urheilua vastuulliseksi on näkyvillä jo voimistelun arvoista lähtien. Voimistelun arvot ovat *vastuullisesti, rohkeasti, yhdessä ja arvostaen*. Vastuullisuutta voi tarkastella monesta eri näkökulmasta, sillä se koskee kaikkea toimintaamme. Voimistelun strategiassa erityisesti seurojen osaamisen kehittäminen on nimetty osaksi voimistelun vastuullisuustyötä.

Vastuullisuuden osa-alueet ovat alla jaoteltuna urheilun yhteisen vastuullisuusohjelman mukaisesti. Luvuissa 3, 4 ja 5 avataan näitä vastuullisuuden osa-alueita voimistelun näkökulmasta ja niistä esitellään päätavoitteet ja toimenpiteet. Toimenpiteet ovat jaoteltuna liitto- ja seurakohtaisesti, jotta roolit vastuullisuustyössä ovat selkeämmät ja toteuttaminen on konkreettisempaa. Tämä vastuullisuusohjelma koskettaa kaikkia voimisteluyhteisön toimijoita aina harrastajista ja heidän perheistä seurojen ja liiton toimihenkilöihin.

MISSÄ NYT MENNÄÄN?

KESKEISIMMÄT ONNISTUMISET KAUDELLA 2022-2024:

Lasten voimistelun linjaus

- käsittelee vastuullisuutta monitahoisesti sekä konkreettisesti
 - linjauksilla vaikutusta kaikkiin vastuullisuuden osa-alueisiin: ympäristöön, yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, turvalliseen toimintaympäristöön, hyvään hallintoon ja reiluun kilpailuun
- edelläkävijä urheilussa

Soveltava voimistelu

- toiminnan kasvu ja vakiintuminen
- näkyvyys liiton viestinnässä sekä mediassa

Vastuullisuusosaamisen kehittäminen

- seurojen vastuullisuusohjelmat
- tuomareiden vastuullisuuskoulutus
- ohjaajien, valmentajien ja seuratoimijoiden osaamisen kehittäminen koulutuksissa, verkostoissa ja leireillä
- liiton henkilöstön ja luottamushenkilöiden vastuullisuuskoulutukset

Onnistunut Antidopingohjelma ja Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

- pistettä vajaa täydet pisteet SUEKin ja OKM:n arvioinnissa

TILAA JÄI MYÖS KEHITTYMISELLE:

Ympäristöohjelma 2022-2025 oli kunnianhimoinen

- Se ei kuitenkaan näy täysin voimistelun arjessa. Tarvitsemme lisää konkretiaa ja selkeyttä liiton ja seuran rooleihin.

Lajikulttuurin muutos etenee, mutta se vie aikaa

- Muutostyötä on tehty laajalti ja eri keinoin. Muutostyö vaatii pitkäjänteisyyttä ja jatkuvuutta.

Vastuullisuustyön vieminen seuroihin jatkuu edelleen

AIKAISEMPIA VASTUULLISUUSTOIMIA:

IHMISET & YHTEISÖ

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- Sukupuolineutraali toiminta Lasten voimistelun linjauksessa
- Ikääntyneiden liikunta ja kiltatoiminta
 - monipuoliset osallistumismahdollisuudet suurtahtumissa
 - vuosittainen Kiltapäivä
 - kumppanuus Voimaa vanhuuteen -hankkeen kanssa
- Taloudellinen yhdenvertaisuus
 - kansainvälisten leiri- ja kilpamatkojen rajoittaminen Lasten voimistelun linjauksessa
 - kilpailu- ja harjoitusasujen kustannusten rajoittaminen Lasten voimistelun linjauksessa
 - taloudellisten haasteiden huomioiminen kilpailujen järjestämisohjeissa (Special Olympics rytminen voimistelu)
- Monikulttuurisuuden edistäminen
 - koulutusta ryhmäliikunnan ohjaamiseen maahanmuuttajajaisille
 - vastuullisuusmateriaalien kääntäminen (englanti, ruotsi, venäjä)
 - Suomeen muuttaneiden valmentajien ryhmä-coaching prosessin pilotointi ja tukimateriaalin tuottaminen seuroille
- Eryistä Voimaa -hanke
 - soveltava liikunta ja monikulttuurisuus
- Liiku mun kaa -hanke
 - matalankynnyksen toimintaa
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen toiminnan vahvistaminen
 - Sateenkaariperheiden perheliikunta, Pride
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2022–2025
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019–2021
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2017–2018

Turvallinen toimintaympäristö

- Valmennuskulttuurin muutos
 - Meidän voimistelu -hanke
 - valmennuskulttuurin seurantakysely
- Rytmisen voimistelun lajikulttuurin muutostyöryhmä
 - maajoukkueen toimintakäsikirja
 - rytmisen voimistelun seurakierue
- Laadukas lasten voimistelu
- SOPU-malli
 - työkalu seuroille
 - sovittelukoulutukset valmennusjärjestelmissä
- Osaamisen kehittäminen
 - uusi leiritoiminnan OPS
 - koulutussarja valmentajien työssäjaksamisen tueksi
 - epäasiallisten tilanteiden ehkäisy ja ratkaiseminen
- Urheilijoiden kaksoisura
 - urapolut kaikille lajeille
 - maajoukkueiden keskittäminen Urheaan
- Terve Voimistelija -materiaalit
 - vastuullinen liikkuvuusharjoittelu
 - vastuullinen voimaharjoittelu
 - kehorauha
 - ruokarauha
- Turvallisesti voimistelussa -materiaali
- Et ole yksin -palvelun hyödyntäminen ja tunnettuuden lisääminen
- FIGin sääntöihin lisäys lasten oikeuksien kunnioittamisesta vaikuttamistyöllä yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa

ILMASTO & YMPÄRISTÖ

Ympäristö ja ilmasto

- Materiaalikulttuurin muutos
 - Lasten voimistelun linjaus:
 - pidennetään voimisteluasujen elinkaarta ja tuetaan ympäristövastuullisuutta
 - sähköiset materiaalit
 - verkko-oppialusta Priiman käytön laajennus
 - sähköisen materiaalipankin kehittäminen
- Matkustamisen ympäristövaikutusten vähentäminen
 - Lasten voimistelun linjaus
 - kansainväliset leirit- ja kilpailut kielletty alle 10-vuotiailta
 - etäosallistumismahdollisuuksien lisääminen koulutuksissa, verkostoissa ja luottamusryhmissä
 - kannustus julkisen liikenteen käyttöön suurissa kotimaisissa tapahtumissa
- Seurojen osaamisen kehittäminen
 - ympäristötyöpaja
 - ympäristövastuullisuus osa seuratoimijoiden koulutuksia
- Gymnaestrada Tampere 2022
 - julkisen liikenteen hyödyntäminen matkustukseen
 - VR yhteistyökumppanina
 - Tampereen julkinen liikenne käytössä osallistujapassilla
 - materiaalivalinnat
 - laaja paperittomuus
 - uudelleen hyödynnettävät tai kierrätettävät somisteet ja tapahtumamateriaalit
 - Voimistelu-appi
 - kasvisruokailun suosiminen
 - hiilijalanjalan laskeminen
 - hyödynnetään tulevaisuuden tapahtumia suunniteltaessa ja kehittäessä
 - ympäristöohjelman jalkauttaminen
 - valinnat näkyväksi
- Ympäristöohjelman perehdytys henkilöstölle ja luottamushenkilöille

HYVÄ HALLINTOTAPA

Hyvä hallinto

- Kilpailu- ja kurinpitösääntöjen päivitys ja selkeytys
- Seurojen vastuullisuusosaamisen lisääminen
 - maksuttomat vastuullisuuskoulutukset
 - Tähtiseurojen auditointiprosessit
 - seurakohtaamiset ja verkostot
- Urheiluvallioikunnan roolin vahvistaminen
- Lasten voimistelun linjaus
 - kaikkia jäsenseuroja ja toimijoita sitovia sääntöjä ja suosituksia
 - lasten toiminnan eri tahojen vastuut määriteltynä
 - osallistava prosessi linjausten valmistelussa
- Vastuullisen talouden projektiryhmä
- Luottamusjohdon koulutukset ja verkostoituminen

Reilu kilpailu

- Urheilijoiden ja valmentajien antidopingkouluttaminen
 - videoitu luento saavuttaa laajemman kentän
 - livekoulutuksia leiritoiminnan yhteydessä
 - kaikki yli 12-vuotiaat kansainväliselle tasolle pyrkivät urheilijat
- Vastuullisuusaskeleiden antidopingosion päivittäminen
- Liiton toimihenkilöiden ja hallituksen kouluttaminen
- Katsomon ja somen pelisääntöjen vieminen käytäntöön
- Toimintaohje tapahtumiin ja kilpailuihin syrjivän käytöksen tapauksissa
- Liitolla oma SUEKin hyväksymä antidopingkouluttaja
- Antidopingohjelma
- Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma

IHMISET & YHTEISÖ

YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO

Voimistelu kuuluu kaikille sukupuolesta, iästä, etnisyydestä, toimintakyvystä, seksuaalisesta suuntautumisesta, taloudellisesta tilanteesta, uskonnosta tai muusta yksilöön liittyvästä ominaisuudesta riippumatta. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa ohjaavat muun muassa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolaki sekä liikuntalaki. Voimistelutoimijoiden tulee aktiivisesti ja konkreettisesti edistää yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua eri rooleissa voimisteluun ja sen päätöksentekoon.

Strategiassa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistetään muun muassa teemalla *Voimistelu liikuttaa*. Tällöin huomioidaan eri kohderyhmien tarpeet ja kehitetään toimintaa eri ikäisille ja taitotasoisille harrastajille. Lisäksi strategiassa on nostettu esille tapahtumien saavutettavuus. Lisää liiton yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön taustoituksesta voi lukea [täältä](#).

YHTEISET TAVOITTEET

Voimistelu kuuluu kaikille läpi elämän

- 1 Pidämme harrastuskustannukset matalalla.
- 2 Lisäämme tuen tarpeessa olevien voimistelijoiden mahdollisuuksia osallistua toimintaan.
- 3 Teemme voimistelusta avointa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöille.

TOIMENPITEET

1. Pidämme harrastuskustannukset matalalla

LIITTO

- Kiellämme kansainväliset kilpailut ja leirit alle 10-vuotiailta
 - Tavoitteena alle 12-vuotiailta vuonna 2026
- Ylläpidämme kilpailuasun hintakattoa
- Kehitämme kilpailu- ja valmennusjärjestelmiä huomioiden taloudelliset näkökulmat
- Innovoimme yhdessä seurojen kanssa edullisia tapoja harrastaa voimistelua

SEURAT

- Huomioivat taloudelliset näkökulmat joukkueiden ja ryhmien toimintaa suunnitellessa
- Suosivat kilpailusuunnitelmia tehdessä lähialueen kilpailuja ja tapahtumia huomioiden taloudelliset näkökulmat
- Tekevät yhteistyötä paikallisverkostojen sekä kansallisten organisaatioiden kanssa lasten ja nuorten harrastuskustannusten tukemisessa
 - Esimerkiksi Hope, Pelastakaa Lapset, SOS Lapsikylä

2. Lisäämme tuen tarpeessa olevien voimistelijoiden mahdollisuuksia osallistua toimintaan

LIITTO

- Vahvistamme osaamistamme ja luomme toimintatapoja huomioimaan monikulttuuriset ja soveltavan voimistelun voimistelijat
- Kehitämme uutena lajimuotona soveltavaa telinevoimistelua viemällä toimintaa seuroihin
- Huomioimme viestinnässämme eri kielet, kulttuurit ja toimintakyvyt
- Vaikutamme kansainvälisesti saadaksemme voimistelun paralympialaisiin
- Kehitämme toimintaa eriarvoistumista vastaan Me-säätiön Melvio-vaikuttavuustyökalun avulla
- Mahdollistamme soveltavan voimistelun osallisuuden suurtahtumien kenttäohjelmissa

SEURAT

- Lisäävät osaamistaan monikulttuurisuudesta ja soveltavasta voimistelusta
- Tutkivat ja pohtivat mahdollisuuksia järjestää soveltavaa voimistelua sekä tukea monikulttuurista voimistelua
- Perehtyvät liiton vinkkeihin ja materiaaleihin uusien kohderyhmien tavoittamisesta
 - Esimerkiksi soveltavan voimistelun aloittamisesta sekä monikulttuurisen voimistelutoiminnan toteuttamisesta

3. Teemme voimistelusta avointa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöille

LIITTO

- Lisäämme osaamista sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöistä
- Teemme linjauksen sukupuolivähemmistöjen osallistumisesta toimintaan ja kilpailuihin
- Päivitämme kansallisen tason säännöt linjauksen mukaisesti
- Järjestämme mahdollisuuksien mukaisesti sukupuolineutraalit peseytymis-, pukeutumis- ja wc-tilat tapahtumiin ja kilpailuihin
- Teemme vaikutustyötä aiheen tiimoilta kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa

SEURAT

- Lisäävät osaamistaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöistä
- Järjestävät mahdollisuuksien mukaisesti sukupuolineutraalit peseytymis-, pukeutumis- ja wc-tilat
- Järjestävät sukupuolisensitiivistä toimintaa

TURVALLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Voimistelussa huomioidaan jokaisen oikeus psyykkiseen, sosiaaliseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Toiminnan sekä harjoitus- ja kilpaolosuhteiden tulee olla turvallisia kaikille. Voimistelun strategiassa todetaan, että vastuullinen seura takaa turvallisen toimintaympäristön jokaiselle. Strategian mukaisesti myös osaamisen kehittäminen on vastuullisuustyön keskiössä. Kun toimintaprosessimme ovat selkeitä ja mahdollisiin epäkohtiin puututaan, se luo toimintaympäristöstä turvallisen yhdessä positiivisen ilmapiirin kanssa. Minkäänlaista kiusaamista, häirintää, rasismia tai epäasiallista käytöstä emme suvaitse.

Voimistelu on yhteisöllistä. Voimistelutoiminta kannustaa terveellisiin elämäntapoihin, päihteettömyyteen ja tasapainoiseen arkeen. Myös urheilun ja opiskelun yhdistämistä on tasapainotettu ja kaksoisura mahdollistettu.

YHTEISET TAVOITTEET

Voimistelussa vallitsee positiivinen toimintakulttuuri

- 1 Vahvistamme toimintakulttuurin muutostyötä konkreettisin toimin.
- 2 Ennaltaehkäisemme epäasiallista käytöstä voimistelussa ja puutumme tilanteisiin matalalla kynnyksellä.
- 3 Toimintaamme ohjaavat terveelliset elämäntavat ja päihteettömyys.

TOIMENPITEET

1.Vahvistamme toimintakulttuurin muutostyötä konkreettisin toimin

LIITTO

- Mahdollistamme osallisuuden seuroille, valmentajille, voimistelijoille, vanhemmille ja lajitoimijoille toimintakulttuurin muutostyön suunnittelussa ja toteuttamisessa
- Toteutamme valmennuskulttuurikyselyn uudelleen, ja asetamme ja toteutamme toimenpiteitä tuloksiin pohjautuen
- Kehitämme kannustamisen kulttuuria
- Vaikutamme kansainvälisesti voimistelijoiden urien keston

SEURAT

- Toteuttavat lapsilähtöistä valmennuskulttuuria ja hyödyntävät *Terve Voimistelija* sekä *Turvallisesti voimistelussa* -materiaaleja
- Velvoittavat seuran valmentajia ja ohjaajia suorittamaan *Vastuullinen valmentaja* -koulutuksen ja *Et ole yksin* -koulutuksen
- Panostavat vuorovaikutustaitoihin ja ihmislähtöisyyteen
 - Tukevat hyvinvointia ja jaksamista
 - Kuuntelevat, oppivat ja kehittyvät
- Kasvattavat urheilijoita kannustamisen kulttuuriin yhdessä vanhempien kanssa

2. Ennaltaehkäisemme epäasiallista käytöstä voimistelussa ja puutumme tilanteisiin matalalla kynnyksellä

LIITTO

- Ennaltaehkäisemme epäasiallista käytöstä lisäämällä tietoisuutta, kehittämällä eri toimijoiden osaamista sekä levittämällä hyödyllisiä työkaluja ja toimintamalleja
 - Esimerkiksi SOPU-malli työkaluna
- Noudatamme selkeää toimintamallia epäasiallisen käytöksen tapauksien käsittelyssä ja viestimme siitä
- Nimeämme järjestämiimme tapahtumiin ja kilpailuihin epäasiallisen käytöksen yhteyshenkilön
- Noudatamme tapahtumissamme turvallisen tilan periaatteita
- Viestimme oman ilmoituskanavamme lisäksi *Et ole yksin* -palvelusta ja ILMO-kanavasta

SEURAT

- Ennaltaehkäisevät epäasiallista käytöstä kouluttautumalla ja lisäämällä tietoisuutta, opettamalla turvataitoja ja hyödyntämällä liiton toimintamalleja, koulutusta ja materiaaleja
- Nimeävät yhteyshenkilön epäasiallisen käytöksen tilanteita varten, tiedottavat siitä ja toimivat prosessin mukaisesti
- Hyödyntävät turvallisen tilan periaatteita
 - Näkyvillä harjoituspaikoilla, leireillä, tapahtumissa ja kilpailuissa
 - Voivat tehdä myös omat, kunhan ovat linjassa liiton periaatteiden kanssa
- Laittavat pelisäännöt lasten kanssa toimimiselle näkyville harjoituspaikoille ja nettisivuille
- Selvittävät lasten kanssa toimivien rikostaustan mikäli vain mahdollista

3. Toimintaamme ohjaavat terveelliset elämäntavat ja päihteettömyys

LIITTO

- Viestimme terveellisistä elämäntavoista *Terve Voimistelija* -materiaalien kautta
- Teemme *Terve Voimistelija* -kokonaisuuteen osion päihteistä ja niiden vaikutuksista
- Hyödynnämme *Nikotiiniton urheilu* -toimintamallia liiton tapahtumissa
- Viestimme päihteettömyydestä
- Sitoutamme KV-edustustehtävissä toimivia hyvään käytökseen ja esimerkkiin edustussopimuksilla

SEURAT

- Tukevat jäsentensä hyvinvointia ja terveellisiä elämäntapoja
- Eivät hyväksy päihteiden, kuten vapen, tupakan tai alkoholin käyttöä seuratoiminnan yhteydessä
- Jos seurat havaitsevat käyttöä, ne puuttuvat siihen ja kertovat käytön terveysriskeistä

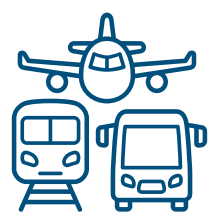
ILMASTO & YMPÄRISTÖ

YMPÄRISTÖ JA ILMASTO

Urheilun ympäristövaikutukset painottuvat Sitran ja Olympiakomitean mukaan liikenteeseen ja matkustamiseen (yli 50%), infrastruktuurin rakentamiseen (10–30%) sekä infrastruktuurin käyttöön (5–40%). Voimistelun keskeiset ympäristövaikutukset mukailevat näitä yleisiä urheilun ympäristövaikutuksia, sillä ne koostuvat pitkälti liikenteestä ja matkustamisesta, olosuhteista sekä pienemmistä toiminnoista, kuten materiaaleista, ruokailusta ja kierrätyksestä.

Voimistelun strategian teemassa *Ikimuistoisia hetkiä yhdessä* nähdään tapahtumien tuottaminen vastuullisesti luontoa ja ympäristöä kunnioittaen yhtenä lähestymistapana modernin ja kehittyvän toimintakulttuurin luomisessa. Ympäristötyön tukena hyödynnetään Ekokompassin asiantuntijuutta. Lisäksi Voimisteluliitto haluaa vaikuttaa yhteiskunnallisena toimijana kansallisesti sekä kansainvälisesti, jolloin myös urheilun ympäristökuormitukseen pystytään vaikuttamaan. Lisää liiton ympäristötyön taustoituksesta voi lukea [täältä](#).

Liikenne ja matkustaminen:

- harjoitukseen liikkuminen
- kilpailut ja tapahtumat
- kokoukset, koulutukset ja hallinnolliset toimet

Olosuhteet:

- uusien hallien ja tilojen rakentaminen
- olemassa olevien käyttöön liittyvät energia-, vesi- ja lämmitystoiminnot

Muut toiminnot

- materiaalit (esimerkiksi lajin esteettisyys, kulutuskulttuuri, teline- ja välinehankinnat, palkinnot, somisteet, paperituotteet)
- ruokailu
- kierrätys

YHTEISET TAVOITTEET

Voimistelussa ympäristötyö on osana arkea sekä kilpailuja ja tapahtumia

- 1 Muutamme voimistelun materiaalikeskeistä kulttuuria.
- 2 Vähennämme matkustamisesta koituvaa ympäristökuormitusta.

TOIMENPITEET

1. Muutamme voimistelun materiaalikeskeistä kulttuuria

LIITTO

- Lisäämme ympäristötyön osaamistamme Ekokompassin asiantuntijuuden avulla
- Kehitämme lajien kilpailukulttuuria ja -sääntöjä vähentäen ulkonäkökeskeisyyttä
- Kehitämme kilpailujen tuomarointia ja arviointia kohti paperittomuutta
- Hyödynnämme olemassa olevia materiaaleja ja somisteita, ja teemme mahdolliset materiaalihankinnat harkinnanvaraisesti ja monivuotisesti
- Suunnittelemme liiton edustusvaatteet ja maajoukkuevaatteet monivuotiseksi sekä toteutamme koristeiden rajoitusta ja kilpa-asun hintakattoa

SEURAT

- Kasvattavat urheilijoita liikunnallisuuteen ulkonäkökeskeisyyden sijaan
- Toteuttavat kilpa-asun hintakattoa ja vähäkoristeisuutta
- Pitävät seuramallistot maltillisen kokoisena, monivuotisia ja suunnittelevat tuotteet vain tarpeeseen
- Järjestävät treeni- ja kilpa-asujen kirpputoreja
- Sitoutuvat paperittomien kilpailujen järjestämiseen
- Huomioivat ympäristön järjestämiensä tapahtumien ja kilpailuiden järjestämisessä esimerkiksi somisteiden osalta

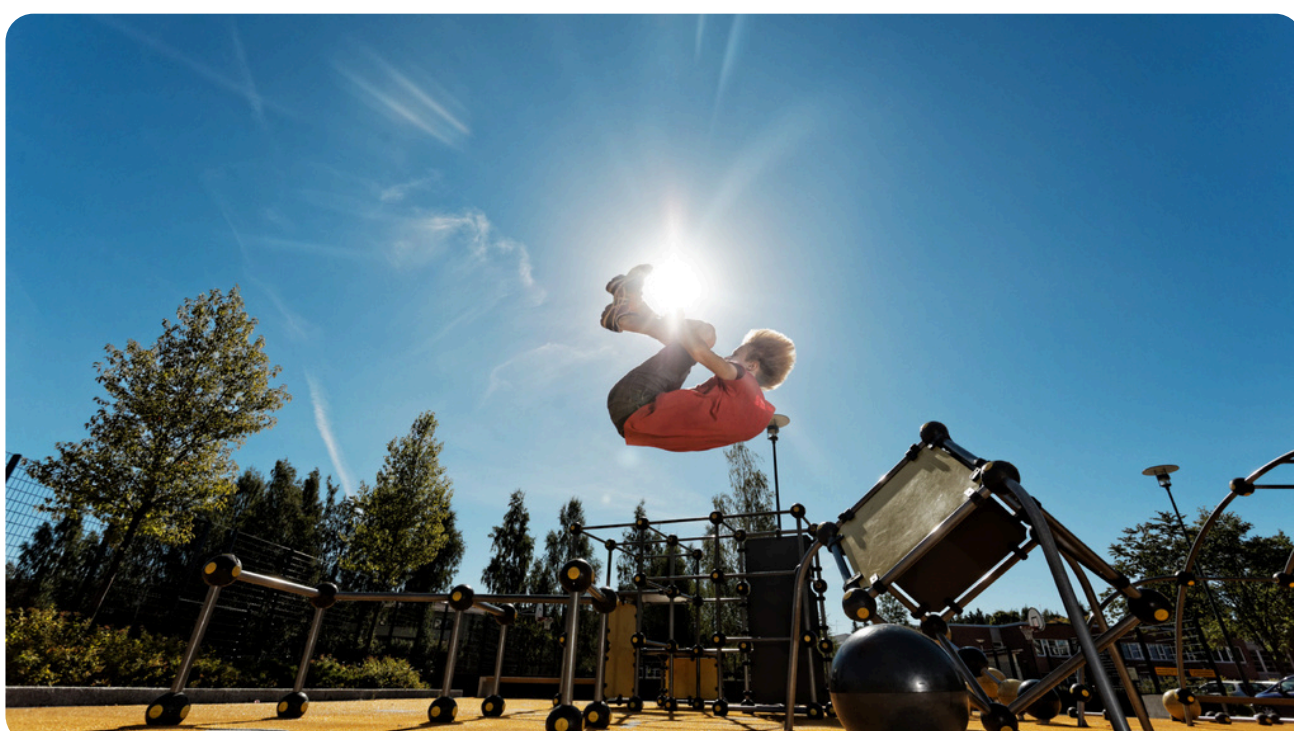
2. Vähennämme matkustamisesta koituvaa ympäristökuormitusta

LIITTO

- Kiellämme kansainväliset kilpailut ja leirit alle 10-vuotialta
 - Tavoitteena alle 12-vuotialta vuonna 2026
- Osallistumme kansainvälisiin kisoihin ja tapahtumiin harkiten
- Huomioimme matkan tarpeellisuuden ja tavoitteen sekä osallistujien lukumäärän
- Järjestämme kilpailuja ja tapahtumia laajalla maantieteellisellä alueella mahdollisuuksien mukaan
- Järjestämme virtuaalikelpailuja
- Hyödynnämme työmatkoihin lihasvoimia, julkista liikennettä ja kimpakyytejä

SEURAT

- Välttävät turhia ulkomaanlentoja ja noudattavat velvoittavaa linjausta lasten osallistumisesta kansainvälisiin kilpailuihin ja leireille
- Kannustavat ja viestivät saapumaan harjoituksiin lihasvoimin, julkisella liikenteellä ja kimpakyydein
 - Lihasvoimin liikkuminen harjoituksiin on osa harjoituskokonaisuutta
- Suosivat lähialueen leirejä, kilpailuja ja tapahtumia
- Kulkevat kilpailuihin, leireille ja tapahtumiin julkisella liikenteellä, yhteisbussikyydein tai kimpakyydein

HYVÄ HALLINTOTAPA

HYVÄ HALLINTO

Vastuullinen voimistelutoiminta on hyvän hallintotavan mukaisesti läpinäkyvää, avointa ja jäseniään osallistavaa sekä luottamusta herättävää. Voimistelun strategiassa *Voimistelu yhteiskunnallisena voimana* -teeman yksi tavoitteista on, että päätöksenteko ja toiminta on avointa, johdonmukaista, osallisuuden mahdollistavaa ja asiantuntevaa.

Hyvä hallinto takaa myöskin toiminnan laadun ja jatkumisen, kun toimintaa toteutetaan sääntöjä, määräyksiä sekä hyviä tapoja ja käytänteitä noudattaen. Voimisteluliiton sääntöjen ja kurinpitosääntöjen lisäksi voimistelutoimintaa ohjaa voimistelun strategia. Voimistelseuroja velvoittaa yhdistyslaki, kuten muitakin yhdistyksiä.

Mitä on hyvä hallinto?

Yhdistyksen
tarkoituksen
toteuttamista

Yhdistyksen
sääntöjen ja
määräyksiä
noudattamista

Hyvien tapojen ja
käytänteiden
noudattamista

Lakien
noudattamista

Yhdistyksen
toiminnan
jatkuvuuden
takaamista pitkällä
aikavälillä

Jäsenien ja
sidosryhmäläisten
pitämistä tyytyväisenä

YHTEISET TAVOITTEET

Voimistelun toimintakulttuuri on avointa ja selkeää

- 1 Vahvistamme mahdollisuutta osallisuuteen toiminnan toteuttamisessa, kehittämisessä, päätöksenteossa ja arvioinnissa.
- 2 Toimimme laadukkaasti ja avoimesti toiminnan toteuttamisessa, kehittämisessä, päätöksenteossa ja arvioinnissa.

TOIMENPITEET

1. Vahvistamme mahdollisuutta osallisuuteen toiminnan toteuttamisessa, kehittämisessä, päätöksenteossa ja arvioinnissa

LIITTO

- Mahdollistamme jäsenien ja toimihenkilöiden osallisuuden esimerkiksi strategian laatimisessa ja päätöksenteossa
- Hyödynnämme urheiluvaliokunnan ja muiden luottamusryhmien osaamista ja näkemystä toiminnan kehittämisessä

SEURAT

- Muodostavat seurajohdon avoimesti ja demokraattisesti
- Ilmoittavat syys- ja kevätkokouksesta sääntöjen mukaisesti vähintään 2 viikkoa ennen kokouksia
- Viestivät jäsenille osallisuuden mahdollisuuksista kehittää toimintaa ja osallistua päätöksentekoon

2. Toimimme laadukkaasti ja avoimesti toiminnan toteuttamisessa, kehittämisessä, päätöksenteossa ja arvioinnissa

LIITTO

- Kehitämme laadukasta voimistelua kasvattamalla Tähtiseurojen määrää
- Viestimme avoimesti päätöksenteko- ja kurinpitoprosesseista huomioiden kuitenkin yksityisyyden suojan
- Raportoimme ja arvioimme toimintaamme asianmukaisesti
- Tunnistamme vahvuutemme ja edistämme kehityskohtiamme
- Viestimme voimistelun arvoista ja toimimme niiden mukaisesti

SEURAT

- Noudattavat sekä omia että liiton sääntöjä, ja perehtyvät liiton ohjeistuksiin ja ohjelmiin
- Tunnistavat vastuunsa toiminnan järjestämisessä ja toimivat oikeudenmukaisesti
- Perehdyttävät uudet toimijat seuran toimintaan ja liiton ohjeistuksiin
- Kouluttavat valmentajia ja seuran toimihenkilöitä

REILU KILPAILU

Suomen antidopingsäännöstö velvoittaa suomalaisia urheilujärjestöjä tekemään antidopingohjelmat. Lisäksi urheilujärjestöillä tulee olla kilpailumanipulaation torjuntaohjelma. SUEK arvioi urheilujärjestöjen ohjelmat ja raportoi niiden toteutuksen opetus- ja kulttuuriministeriölle. Voimisteluliiton tavoitteena on vaalia puhdasta urheilua sekä taata kaikille jäsenilleen oikeus reiluun ja tasavertaiseen urheiluun. Reilussa ja puhtaassa urheilussa kaikki lähtee kunnioituksesta: puhtain keinoin huipulle pyrkivä urheilija kunnioittaa toisia urheilijoita sekä yhteisiä sääntöjä ja vaalii samalla omaa hyvinvointiaan.

Strategiassa tapahtumat ja kilpailut nähdään mahdollisuutena luoda ikimuistoisia hetkiä yhdessä. Myös hyvinvoivien aikuisten huippuvoimistelijoiden tunnistetaan olevan avainasemassa, jotta voidaan luoda kestävää menestystä maailman huipulla.

YHTEISET TAVOITTEET

Voimistelussa vaalitaan tervettä ja reilua kilpailua sekä rentoa ja positiivista tapahtumakulttuuria

- ① Vaalimme tervettä ja reilua kilpailua sekä rentoa ja positiivista tapahtumakulttuuria.
- ⓐ Varmistamme, että kilpailutoiminnassa mukana olevat tuntevat Antidopingohjelman ja Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman.

TOIMENPITEET

1. Vaalimme terveyttä ja reilua kilpailua sekä rentoa ja positiivista tapahtumakulttuuria

LIITTO

- Huolehdimme, että tuomariohjeet ovat ajantasaiset ja ohjaavat vastuulliseen tuomarointiin
- Hyödynnämme katsomon pelisääntöjä reilun ja positiivisen kilpailu- ja tapahtumakulttuurin edistämiseksi
- Sovellamme rytmisen maajoukkueen toimintakäsikirjaa myös muille lajeille

SEURAT

- Kasvattavat jäseniään ja yhteisöään kannustamisen kulttuuriin
 - Kannustavat omia voimistelijointa sekä kilpakumppaneita
- Huolehtivat, että voimistelijat kilpailevat vain terveinä
- Antavat tuomareille työrauhan kilpailujen aikana ja jo niiden lähestyessä
- Ohjaavat voimistelijointa ja vanhempia toimimaan reilusti myös kilpailun jälkeen
 - Kiinnittävät huomiota esimerkiksi somessa tapahtuvaan arviointiin

1a. Varmistamme, että kilpailutoiminnassa mukana olevat tuntevat Antidopingohjelman ja Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman

LIITTO

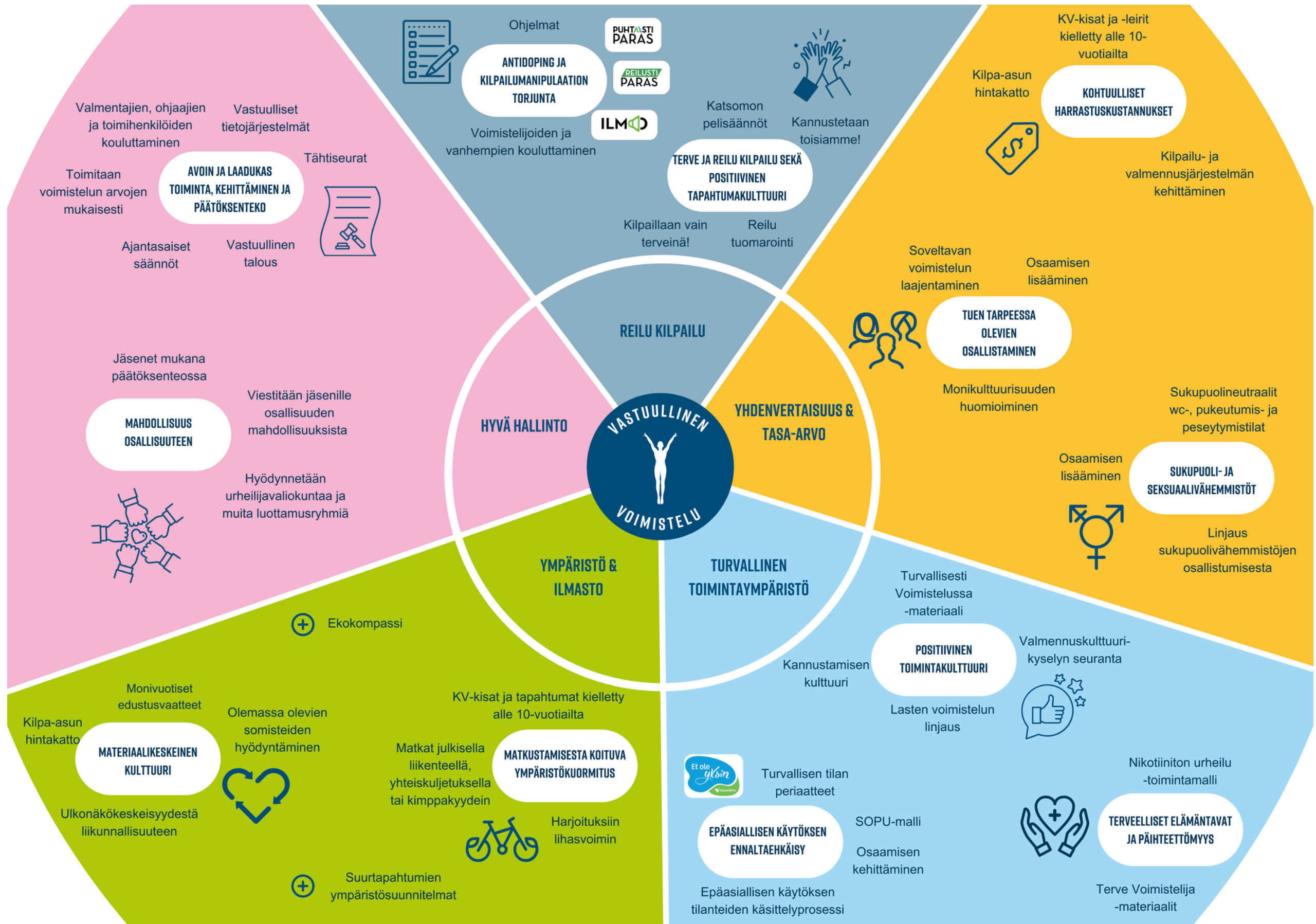
- Vastaamme maajoukkueeseen kuuluvien antidopingin ja kilpailumanipulaation torjunnan koulutuksista
 - Maajoukkuevoimistelijat ovat suorittaneet *Puhtaasti paras* ja *Reilusti paras* -koulutukset
- Vastuullisuusteemat ovat osa tuomareiden koulutusta
 - Tuomareilta vaaditaan myös *Reilusti paras* -koulutus
- Viestimme aktiivisesti antidopingiin ja kilpailumanipulaation torjuntaan liittyvistä asioista sekä KAMU ja ILMO sivustoista
- Meillä on vastuuhenkilö, joka koordinoi antidopingkoulutusta
- SUEK on kutsuttu vähintään yksiin kisoihin vuodessa

SEURAT

- Järjestävät kilpaileville voimistelijoille ja heidän vanhemmille antidopingkoulutusta ja -neuvontaa vähintään vuosittain
- Huolehtivat, että seuran kilpavoimistelijat, -valmentajat ja tuomarit ovat suorittaneet *Puhtaasti Paras* ja *Reilusti paras* -koulutukset

VASTUULLISUUDEN HUONEENTAULU

ARVIOINTI & SEURANTA

Vastuullinen voimistelu -vastuullisuusohjelman toteutumista arvioidaan, suunnitellaan ja seurataan vuosittain Voimisteluliiton toiminnan suunnittelussa. Toimintasuunnitelman lisäksi liiton vuosikertomuksessa avataan myös kuluneen vuoden vastuullisuustyötä. Seurojen vastuullisuustyötä puolestaan tarkastellaan vuositilastoinnin kautta sekä seuroille suunnattujen kyselyiden avulla. Liitto ohjaa seurojen vastuullisuustyötä myös erilaisilla velvoitteilla. Esimerkiksi seuran vastuullisuusohjelma on edellytys kilpailujen myöntämiselle ja Tähtiseura-tunnukselle.

Vastuullisuusohjelma on rullaava, joten sitä päivitetään aika ajoin, erityisesti uusien tarpeiden ja toimenpiteiden noustessa esille. Tuore yhteistyö Ekokompassin kanssa mahdollistaa uusien ympäristötyön mittareiden kehittämisen. Jotta vastuullisuusohjelma on vaikuttava, ja se kehittää voimistelua entistä vastuullisempaan suuntaan, olemme asettaneet vastuullisuustyölle muutamia konkreettisia mittareita. Mittareiden täytyessä valitsemme uusia mittareita. Alla on esitelty tämän hetken valinnat. Nämä mittarit on valittu, sillä ne ovat toiminnan kannalta keskeisiä ja vaikuttavia

Arvioinnin ja seurannan avulla voimme kehittää toimintaamme entistä vaikuttavammaksi ja vastuullisemmaksi!

MITTARIT

- 1 Seurat noudattavat vastuullisuusohjelmiaan ja ne elävät osana seuran arkea**
 - Arviointi: Vuosittain vuositilastokyselyjen yhteydessä. Velvoite on lisätty liiton sääntöihin vuoden 2026 loppuun mennessä.
- 2 Tapahtumissa, kilpailuissa ja leireillä on epäasiallisen käytöksen yhteyshenkilö**
 - Arviointi: Kisanetissä jokaisen kilpailun yhteydessä on ilmoitettu epäasiallisen käytöksen yhteyshenkilö. Epäasiallisen käytöksen yhteyshenkilöt on otettu käyttöön viimeistään vuoden 2025 loppuun mennessä.
- 3 Valmennuskulttuurin muutos positiivisemmaksi näkyy valmennuskulttuurikyselyn tuloksissa kaikissa kohderyhmissä (voimistelijat, vanhemmat, valmentajat)**
 - Arviointi: Valmennuskulttuurikysely on toteutettu vuosina 2025 ja 2028 ja tulosten pohjalta on tehty tarvittavia toimenpiteitä.
- 4 Kilpailut ovat paperittomia**
 - Arviointi: Kilpailuissa erityisesti arviointiin ja palautteenantoon liittyvät järjestelmät ovat sähköisiä vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kannustamme myös jäsenseurojamme asettamaan itselleen mittareita, joiden kautta seurat aktiivisesti arvioivat ja seuraavat vastuullisuusohjelmiansa toteutumista. Lisäksi toivomme, että seurat jakavat hyväksi kokemiaan toimenpiteitä ja menetelmiä sekä tekevät yhteistyötä keskenään aikaansaadakseen vaikuttavia vastuullisuustekoja. Vastuullinen voimistelu on meidän yhteinen asiamme.